

[12] Zion Now Her Head Shall Raise

Zion now her head shall raise. Tune your harps to songs of praise. How vain is man, who boasts in fight the valour of gigantic might! And dreams not that a hand unseen directs and guides this weak machine. Be comforted, don't think that these plagues are sent for your destruction, but for chastisement. Heaven oft in mercy punishes, that sin may feel its own demerits from within. Turn to God and draw a blessing from his iron rod.

Sion teď pozvedne hlavu. Rozezněte harfy tvoy pochvalných písní. Jak bláhový je ten, kdo se v boji chvástá svou neskonale velkou údatností! Ani se mu nesní, že neviditelná ruka řídí a vede jeho chabé tělo. Bud' utěšen, ale nemysli si, že tyto rány na tebe byly seslány ku tvé zkáze, nýbrž ke tvému potrestání. Nebesa často z milosti trestají, aby si hříšný uvědomil svou vinu. Obrát se k Bohu a vypros si požehnáni z jeho žezla.

[13] Ah, Wretched Israel

Ah, wretched Israel. Fall'n how low, from joyous transport to desponding woe.

Ó, ubohý Izraeli, jak hluboko jsi klesl z radostného opojení, z radosti a štěstí k malomyslnnému bédování.

[14] My Arms!

My arms! Against this Gorgias will I go. The Idumean governor shall know, how vain, how ineffective his design, while rage his leader, and Jehovah mine.

Má vojska, proti Gorgiášovi potáhnú do boje. Idumejský vládce pozná, jak marný a zbytečný je jeho boj, když jeho vede hněv a mě Hospodin.

[15] Sound an Alarm!

Sound an alarm! Your silver trumpets sound! And call the brave, and only brave, around. We hear the pleasing dreadful call, and follow thee to conquest; if to fall, for laws, religion, liberty we fall.

Trubte k útoku! Ať znějí vaše stříbrné trubky. Trubte na poplach! Svoléjte všechny statečné, kteří se znovu odváží do boje. Slyšíme zoufalé prosebné volání, následujeme tě k vítězství. Jsme odhodláni padnout za právo, víru a svobodu.

[16] With Pious Hearts

With pious hearts, and brave as pious. O Zion, we hear you call. Nor dread the nations, the nations that defy us. God our defender, God our friend. And God alone can never deceive us, God alone all pains remove. God our defender, God our friend.

S polkorou a odvahou v srdcích, Sione, slyšíme tvé volání. Nezaklekneme se těch, kdo námi pohrdají. Bože, náš obhájce a příteli. Carovná kouzla nám nikdy nemohou poskytnout útěchu, jen opravdová moudrost nás utěší. Jen Boží moudrost shlýchá nás

nikdy nezradí, jenom ta nás zbaví bolesti a trápení. Bože, náš zastánce a příteli.

[17] Never, Never Bow We Down

Oh, never, never bow we down to the rude stock and never, never bow we down to the sculptured stone. But ever worship Israel's God, ever obedient to his awful nod.

Nikdy, nikdy se nenecháme pokorit. Nikdy se neskloníme pod nátlakem. Nikdy se nebudeme klanět nečistému dobytku, nikdy se nepokloníme tesané modle, ale navždy budeme uctívat Boha Izraele a poslušně přijímat jeho vznešenou vůli.

[18] We Worship God

We worship God, and God alone. We worship God with songs of praise.

Uctíváme jediného Boha velebnými písněmi.

[19] Father of Heaven!

Father of Heaven, from Thy eternal throne, look with an eye of blessing down, while we prepare with holy rites, to solemnize the Feast of Lights, and thus our grateful hearts employ. And in Thy praise this altar raise, with carols of triumphant joy. Father of Heaven from Thy eternal throne look down.

Nebeský otče, z věčného trůnu shlédni svým milostivým zrakem, jak se připravujeme posvátnými obřady světit Svátek světél, a naše věčná srdce to naplní. A k tvé chvále vztyčíme oltář za doprovodu písní plných radosti z vítězství. Nebeský otče, z věčného trůnu shlédni na nás.

[20] See, the Conquering Hero Comes

See, the conquering hero comes! Sound the trumpets, beat the drums. Sports prepare, the laurel bring, songs of triumph to him sing.

Pohleďte, vítězný hrdina přichází. Ať znějí trubky a bubny a hřmi. Připravte oslavu, přineszte vavříny a zapějte mu píseň vítězství.

[21] Oh Lovely Peace

O, lovely peace, come, spread thy blessings all around. Let the fleecy flocks the hills adorn, and valleys smile with wavy corn.

Ó, libezný pokoji, dej, ať huňatá stáda ozdobí pahorky a v údolích ať se vlní obilí.

[22] Rejoice, O Judah

Rejoice, rejoice, O Judah, and in songs divine with Cherubin and Serafin, harmonious join. Halelujah. Amen.

Raduj se, Judo, a ve zbožných písních k cherubům a serafím se přidej. Aleluja. Amen.

Fotografie, sazba – Bohumír Zámečník.

pěvecký sbor

Corale

uvádí

rockové oratorium

Eversmiling Liberty

na libreto barokního oratoria

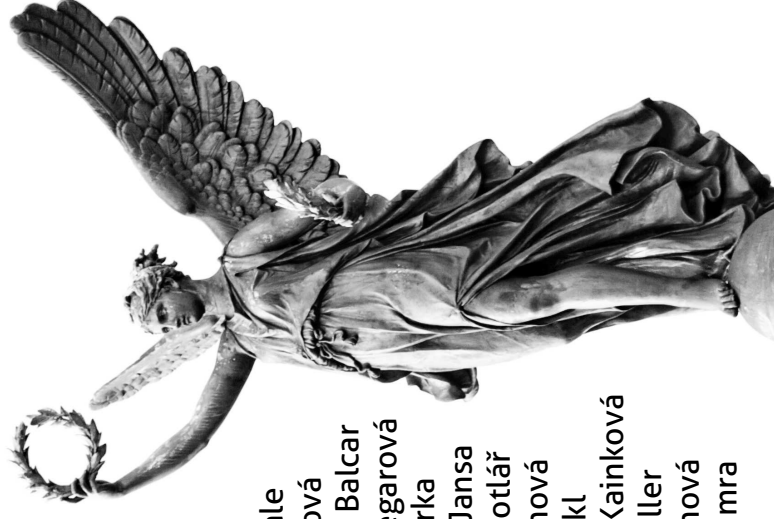
Georga Friedricha Händela

Juda Makabejský

hudba

Jens Johansen

Erling Kullberg

zpívá sbor Corale

sbormistryně Iva Mimrová

klávesy František Balcar

bicí Linda Gregarová

saxofony Jan Hovorka

kytara Vladimír Jansa

baskytara Zdeněk Kotlář

housle Lucie Nunová

sólový zpěv Tomáš Jukl

Karolína Kainková

Jakub Müller

Lucie Nunová

vypravěč Martin Mimra

Rockové oratorium Eversmiling Liberty zpracovává příběh Judy Makabejského, vůdce židovského povstání v roce 167 př.n.l., který se postavil do čela odporu proti násilnému poručování Židů. Juda spolu se svým vojskem nakonec v ozbrojeném střetu porazil vojska svého panovníka Antiocha, který se zhlédl v řeckém vzoru a v Jeruzalémě zakázal kult Hospodina i ostatní židovské předpisy.

Dánští skladatelé Jens Johansen a Erling Kullberg použili libreto Thomase Morella z oratoria Georga Friedricha Händla Juda Makabejský z roku 1747. V textu oratoria je zdůrazněna odhodlanost Makabejců navždy uctívat Hospodina, bojovat za své právo, svobodu a národ. Strídají se zde části, které popisují pocity zmaru a lítosti, s částmi líčícími odvahu bojovníků a touhu po svobodě a míru, kterého nakonec dosáhli. Vedle sboru Izraelitů a postavy Judy Makabejského v oratoriu vystupuje také žena, která sólově promlouvá za izraelský národ, vyjadřuje důležitá stanoviska a citová hnutí.

Johansen a Kullberg ponechali klasickou hudební formu, tj. oratorium, a komponovali hudbu vyznačující se bohatou melodičností a rytмикou. Rockové oratorium tak v sobě kombinuje starou barokní formu s moderními nástroji a výrazovými prostředky moderní hudby, jako je rock, jazz, swing či blues. Celá rozsáhlá skladba byla napsána v roce 1990 pro smíšený sbor, altové a tenorové sóla, instrumentální doprovod zahrnující klavír, bicí nástroje, elektrické kytary, smyčce a dechové nástroje.

Dobové pozadí makabejských válek

Zmínky o legendární postavě Judy Makabejského, smělého bojovníka za svobodu židovského národa, najdeme u antického historika Josefa Flavia a zejména v apokryfech, v tzv. knihách Makabejských. Juda zvaný Makabejský se po smrti svého otce stává vůdcem povstání proti nadvládě syrského krále Antiocha IV. Epifana z rodu Seleukovců a jeho násilnému poručování Judska.

Král Antiochos vydal roku 167 př.n.l. výnos, jenž měl za cíl sociálně, nábožensky a zejména politicky sjednotit jeho říši. Roznětkou vzpoury bylo zasněžení Jeruzalémského chrámu řeckému bohu Diovi.

Antiochos sám sebe považoval za vtělení Dia a násilím zaváděl jeho (resp. svůj) kult. V Jeruzalémě zrušil Mojžíšovy zákony, zakázal bohoslužby ve svatyních, znesvěcoval soboty a svátky, rozkázal stavět pohanské oltáře a obětovat modlám a sužoval lid vysokými daněmi.

Tato násilná politika vyvolala takřka čtyřicetiletou osvobozenou válku za národní samostatnost (167-130 př.n.l.). Antiochos do Judska povolal vojsko čítající třicet pět tisíc mužů v čele s Gorgiášem a Nikánorem, aby je zpusťošili. Utrpěli však drtivou porážku. Juda Makabejský vcházel do Jeruzaléma jako slavný vítěz, osvobozuje Jeruzalémský chrám a obnovuje v něm Hospodinův kult.

I v pokračujícím boji Židů v následujících dvou staletích se legendární Juda Makabejský stal synonymem trvalého úsilí židovského národa o vlastní víru, svobodu a nezávislost.

Pěvecký sbor Corale byl založen v roce 1992 při Gymnáziu Žamberk. V současné době čítá přes 50 členů a časem se rozrůstá a obměňuje. Většinou jde o současné i bývalé studenty gymnázia. Sbor vede již od jeho založení Iva Mimrová.

Repertoár sboru se pravidelně střídá podle ročních období. V době vánoční jsou na programu koledy, zbytek roku je žánrově pestřejší: Corale zpívají folk, lidové písně, gospel, klasiku, swing, blues, jazz, boogie, rock'n'roll i něco z muzikálu a popu. Kromě nespočet živých vystoupení v ČR i v zahraničních partnerských městech Corale vydaly pět CD. Aktivně spolupracují s jinými hudebními skupinami a sbory. Stále poznávají nové písničky i nové lidi. Muzika je ale především úžasně baví!

Rockové oratorium bylo v ČR poprvé uvedeno v roce 1997 pod vedením sborníka Libora Sládka, Corale jej poprvé nastudovaly v roce 2004. Dne 17. listopadu 2009 se v Praze konalo ke 20. výročí sametové revoluce naprosto unikátní provedení oratoria v podání cca 400 lidí ze 16 sborů z celé ČR.

[1] <http://rockoveoratorium.cz/>

[2] <http://corale.gyzamb.cz/>

Překlad libreta

[1] Mourn

Mourn, ye afflicted children, the remains of captive Judah, mourn in solemn strains. Your sanguine hope of liberty give over. Your hero, friend, and father is no more.

Truchlete, trpící děti, vy pozůstali z otročeného Judska. Truchlete posvátnými zpěvy, vzdejte se vroucí naději na svobodu. Váš hrdina, přítel a otec již není. Truchlete, zarmoucené děti, zoufalé děti, vy pozůstali porobeného Judska, vzdejte se vroucí naději na svobodu.

[2] Oh Father

Oh Father of Heav'n whose almighty pow'r the Heav'n's and earth and seas adore. The hearts of Judah, Thy delight, in one defensive band unite.

Ó, Otče nebe, jehož všemohoucí sílu uctívá nebe, země i moře. Otče nebeský, spoj srdce Judska, tvou radost, v jeden obranný svazek.

[3] Grant a Leader Bold and Brave

Grant a leader bold and brave if not to conquer, born to save.

Dej vůdce smělého a odvážného, jenž ne-li k vítězství, pak k spásě byl zrozen.

[4] Judas Shall Set the Captive Free

Judas shall set the captive free, and lead us on to victory. Oh Judas, please set the captive free, give us victory, Judas. Arm, arm, ye brave, the noble cause, the noble cause of Heaven, your zeal demands. In defence of your nation, religion, and laws, th'almighty Jehovah will strengthen your hands. We come, we come, in bright array, Judas, thy sceptre to obey. It's well, my friends, with transport I behold the spirit of our fathers, famed of old for their exploits in war. Oh, may their fire with active courage you, their sons, inspire.

Juda osvobodí zajaté a povede nás k vítězství. Do, zbraně, vy stateční, ušlechtilá věc nebes vyžaduje vaši horlivost při obraně národa, víry a zákonů, všemohcný Hospodin posílí vaši ruku. Přicházíme v bystrém sílu, judo, abychom se oddali k vítězství. Je dobře, má přátelé. Uchvácen žrím ducha našich předků, od pradávna velebených pro své úspěchy v bitvách. Kéž jejich odhodlání vám, jejich potomkům, dodá odvahy k činu.

[5] Call Forth Thy Powers

Call forth thy powers, my soul, and dare the conflict of unequal war. Great is the glory of the conquering sword, that triumphs in sweet liberty restored. We come, we come, in bright array, Judas, thy sceptre to obey.

Povolej svou moc, má duše, a odvaž se k nerovnému boji. Velká je sláva vítězného meče, jež znovu nastolí sladkou svobodu. Přicházíme v bystrém sílu, judo, tvé vládě se oddat.

[6] Come, Eversmiling Liberty

Come, eversmiling liberty, and with thee bring thy jocund train, for thee we long, we sigh for thee, with whom eternal pleasures reign.

Přijď, přelibezná svobodo, a přiveď svou veselou družinu. Po tobě toužíme, po tobě vzdycháme. S tebou zavládne věčná blaženost.

[7] Lead on

Lead on! Judah disdains the galling load, the load of hostile chains. Now this is what your father said: "Can ye behold the miseries, in which the long-inflicted Judah lies? Can ye behold their dire distress, and not, at least, attempt redress?" And as he died he whispered this: "Resolve, my sons, on liberty or death!" We come! Oh see, thy sons prepare the rough habitments of war. With hearts intrepid, and revengeful hands to execute thy dread commands.

Ved' nás! Judeu nezlomí pokořující břímě nepřátelských pout. Toto pravil otec tvůj: „Dokážete snést porobu, v níž již dlouho něstastná Judea žije? Dokážete snést její strašné neštěstí a nepokludit se napraviti křivdy? A umírají to zasoptat: „Rozhodně, synové, svobodu, nebo smrt.“ My přijďme! Pohleď: tvoji synové připravují hrubá válečná roucha, aby s neohrožeností v srdcích a rukama chtívají výmadoplaty vykonali tvé nebojácné rozkazy.

[8] Disdainful of Danger

Disdainful of danger we rush on the foe, that Thy pow'r, oh Jehovah, all nations may know.

Pohrdajíce nebezpečím ženeme se na nepřitele. Tvou moc, ó, Hospodine, poznají všechny národy.

[9] No Unhallow'd Desire

No unhallow'd desire our breast shall inspire, nor lust of unbounded power! But peace to obtain, free peace let us gain, peace.

Ani bezbožná touha nenaplní naši hruď, ani touha po bezmezné moci. Jen mír at získáme, svobodný mír atje nám dán.

[10] Hear us, O Lord

Hear us, O Lord, on thee we call, resolv'd on conquest or a glorious fall.

Slyš nás, ó, Pane, Tebe voláme, odhodláni zvítězit, nebo hrdinně padnout.

[11] Fallen Is the Foe

Fallen is the foe. Nepřítel padl.